

طرح ریزی آماد و پشتیبانی و نیروی انسانی در عملیات هوایی

مؤلفین:

کاظم بختیاری نژاد

محمدرضا محمدی تودشکی

بهزاد تقوی فرهی

محمداسماعیل شریفان

انتشارات دانشگاه فرماندهی و ستاد ارتش جمهوری اسلامی ایران

۱۴۰۰

عنوان و نام پدیدآور	طرح ریزی آماد و پشتیبانی و نیروی انسانی در عملیات هوایی / مولفین کاظم بختیاری نژاد... او دیگران ۱؛ ویراستار سامان آزاد
مشخصات نشر	تهران: ارتش جمهوری اسلامی ایران، دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا انتشارات دافوس، ۱۴۰۰
مشخصات ظاهری	۲۰۴ ص
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۷۵۰۴-۴-۳۱-۶
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	مولفین کاظم بختیاری نژاد، محمدرضا محمدی تودشکی، محمد اسماعیل شریفان، بهزاد تقوی فرهی
یادداشت	کتابنامه، ص ۲۰۲ - ۲۰۴
موضوع	آماد و پشتیبانی -- مدیریت Logistics -- Management
موضوع	نیروی انسانی -- مدیریت Manpower planning
موضوع	آماد و پشتیبانی -- برنامه ریزی Logistics -- Planning
موضوع	نیروی انسانی -- برنامه ریزی Manpower policy
شناسه افزوده	بختیاری نژاد، کاظم، ۱۳۵۰ -
شناسه افزوده	ایران. ارتش. دانشگاه فرماندهی و ستاد. انتشارات دافوس
شناسه افزوده	Iran. Army. Command & Staff university. Dafoos Publisher
رده بندی کنگره	U۱۶۸
رده بندی دیویی	۳۵۵/۴۱۱
شماره کتابشناسی ملی	۷۶۵۲۳۴۶

عنوان: طرح ریزی آماد و پشتیبانی و نیروی انسانی در عملیات هوایی

نویسندگان: کاظم بختیاری نژاد، محمدرضا محمدی تودشکی، محمد اسماعیل شریفان، بهزاد تقوی فرهی

ویراستار: سامان آزاد

ناظر چاپ: وحید سجادی اصیل

طراح جلد: حامد اعتمادی فرد

صفحه آرای: فرزاد پوراحمدی

ناشر: انتشارات دافوس آجا

شمارگان: ۱۰۰۰

تعداد صفحه: ۲۰۴ ص

نوبت چاپ: چاپ اول

تاریخ انتشار: ۱۴۰۰

چاپ و صحافی: مدیریت چاپ، انتشارات و فصلنامه دانشگاه فرماندهی و ستاد آجا

قیمت: ۴۰۰/۰۰۰ ریال

نشانی: تهران، میدان پاستور، خیابان دانشگاه جنگ، دانشگاه فرماندهی و ستاد، انتشارات دافوس

تلفن: ۶۶۴۱۴۱۹۱ - ۰۲۱، ۶۶۴۷۰۴۸۰ - ۰۲۱

مسئولیت صحت مطالب بر عهده مؤلفین می باشد.

کلیه حقوق برای دافوس آجا محفوظ است. (نقل مطالب با ذکر مأخذ بلامانع است).

فهرست

پیشگفتار	۱۴
فصل اول: طبقات آمادی	۱۵
هدف آماد و پشتیبانی	۱۶
تعریف آماد و پشتیبانی	۱۶
اصول آماد و پشتیبانی	۱۶
منظور از طبقات آمادی	۱۷
شرح طبقات آماد همگانی	۱۷
زیر طبقه آماد طبقه ۳	۱۹
فصل دوم: طرح ریزی آماد	۲۳
شناخت مفاهیم آماد	۲۳
روش های توزیع اقلام آمادی	۲۴
خصوصیات یک سیستم آمادی خوب	۲۵
انواع آماد	۲۵
آماد فنی	۲۶
۱- مدیریت عملیات آمادی	۲۶
۲- مدیریت اقلام مصرفی	۲۶
۳- انواع درخواست	۲۷
۴- ذخیره انبار	۲۸
پایگاه یکم مهر آباد	۳۳
پایگاه نهم بندرعباس	۳۳
آماد سوخت	۳۴
آماد همگانی	۴۰
آماد فنی	۵۵
۱ سطح ذخیره ثابت	۵۵
تبصره	۵۵
۲ سطح ذخیره متغیر	۵۶

مفروضات.....	۶۱
خواسته‌ها.....	۶۱
فصل سوم: طرح‌ریزی ترابری.....	۶۵
تعریف ترابری.....	۶۶
مأموریت ترابری.....	۶۶
ترابری زمینی.....	۶۶
۱- ضرایب طرح‌ریزی.....	۶۸
۲- برآورد ظرفیت یگان و خودرو.....	۷۱
۳- محاسبه نیازمندی یگان خودرویی.....	۷۱
ترابری هوایی.....	۷۲
۱- انواع هواپیماهای ترابری تاکتیکی نهجا.....	۷۲
فصل چهارم: طرح‌ریزی نگهداری.....	۷۹
نگهداری و تعمیر.....	۸۰
۱- مدیریت نگهداری و تعمیر.....	۸۰
۲- اجرای کارهای نگهداری و تعمیر.....	۸۰
۳- وظایف فرماندهی نگهداری و تعمیر در فرماندهی آماد و پشتیبانی هوایی.....	۸۲
۴- مدیریت نگهداری ارتباط و الکترونیک.....	۸۳
۵- رده‌های نگهداری.....	۸۳
۶- نشریه‌های فنی.....	۸۴
۷- مسیر انجام تعمیرات رده آمادگایی.....	۸۴
رده تعمیراتی خودروها.....	۸۵
۱- رده‌های تعمیراتی خودروها.....	۸۵
۲- آمادگاه نگهداری و تعمیر خودروها.....	۸۵
طرح‌ریزی نگهداری و تعمیر.....	۸۶
۱- کنترل.....	۸۶
۴- طرح گسترش.....	۹۹

فصل پنجم: سامانه طرح ریزی نیروی انسانی	۱۰۳
طرح های استخدامی	۱۰۵
۱- تعاریف	۱۰۷
۲- عناوین رشد تخصصی	۱۰۸
۳- گروه رسته ها	۱۰۹
طرح های عملیات نیروی انسانی	۱۱۰
طرح های نگه داری نیروی انسانی	۱۱۱
طرح های قوانین و مقررات نیروی انسانی	۱۱۳
فصل ششم: سامانه اجرایی نیروی انسانی	۱۱۹
عملیات استخدامی	۱۲۰
۱- کارمندیابی	۱۲۰
۲- انتخاب و گزینش	۱۲۳
۳- اهم مقررات	۱۲۴
۴- مسئولیت های مدیریت گزینش استخدام	۱۲۴
عملیات نیروی انسانی	۱۲۵
۱- تعاریف	۱۲۵
۳- اهم مسئولیت های	۱۲۹
عملیات خدمات نیروی انسانی	۱۲۹
۱ روحیه	۱۳۰
۳- اهم مسئولیت های خدمات نیروی انسانی	۱۳۲
فصل هفتم: طرح ریزی و برآورد نیروی انسانی	۱۳۵
استعداد	۱۳۶
جایگزینی	۱۳۷
پیشینه ها و گزارشات	۱۳۹
فرم گزارش نوبه ای نیروی انسانی	۱۴۳
۱- حفظ استعداد یگان	۱۴۴
۲- مدیریت نیروی انسانی	۱۴۴

پیشگفتار

در روند جنگ، فعالیت‌های جنگی پشت میدان‌های رزم را نمی‌توان با عباراتی مشخص و ساده تعریف نمود. در این مورد واژه‌نامه‌های نظامی تنها چند تعریف ساده ارائه داده‌اند (مدیریت، خدمات و مباشرت)، که بعداً در اثر عدم استفاده و ناتوانی در پوشش دادن به کلیه فعالیت‌های غیر رزمی به فراموشی سپرده شد.

بعدها لجستیک به این گروه اختصاص داده شد. معنی کهن آن علم محاسبه است که برگرفته از کلمه یونانی لجستیکوس^۱، به معنی "مهارت در محاسبه" می‌باشد و تأکید بر ریاضیات به مفهوم منطق نمادی^۲ یا منحنی لگاریتمی^۳ دارد، اما ظاهراً با علوم نظامی پیشرفته بیگانه است. اولین تلاش سازمان‌یافته برای تعریف این کلمه، با دقتی نسبی و مرتبط با دیگر اصول جنگ، توسط متفکر و نویسنده‌ی برجسته‌ی نظامی فرانسه، آنتونی - هنری جومینی سال^۴ ۱۷۷۹ - ۱۸۶۹ میلادی انجام شد. وی در کتاب هنر جنگ^۵ (۱۸۳۸) لجستیک^۶ را هنر جابجایی قشون^۷ تعریف نمود. به‌طوری‌که مقصود ایشان، همه ابعاد کاربرد مانور و حفظ نیروهای نظامی^۸ مانند: طرح ریزی، مدیریت، آماد، اسکان نیروها، پل و جاده‌سازی، و حتی شناسایی و اطلاعات را در محدوده میدان رزم شامل می‌شد.

جومینی در هر یک از این موارد، بیش از آنچه نگران حدود کاربرد لجستیک باشد، به اقدامات ستادی به‌منظور هماهنگی بین این فعالیت‌ها اهمیت می‌داد. وی این کلمه را از عبارت major général (or maréchal) des logis در لفظ فرانسه به معنی فرمانده یا مسئول اسکان و مانور سپاه در ارتش قرن هجدهم فرانسه اقتباس نمود. که مترادف با عبارت Quartermaster در لفظ پروس^۹ به معنی رئیس کارپردازی یا افسر سر رشته‌داری^{۱۰}

1- Logistikos

2- Logistic

3- Logarithmic Curve

4- Antoine - Henry Jomini

5- Summary Of The Art Of War

۶- لجستیک در فرهنگستان به عبارت آماد و پشتیبانی تغییر یافته است.

7- Prussian

8- Quartermaster General

است، که اصولاً مسئول اجرای نظم در حرکت^۱ و اسکان سپاه بود. این شغل در آن زمان مترادف با مشاغل افسران ستاد در ارتش‌های کنونی بود.

نظریه پرداز معروف پروس به نام کارل ون کلازویتز^۲ با ایده وی پیرامون مفهوم لجستیک اختلاف نظر داشت. به عقیده کلازویتز، لجستیک به معنی "پشتیبانی یگان‌های تابعه" بود که جزء جریان جنگ محسوب نمی‌شد. تأثیر عمده‌ی ایده‌های جومینی، که در زمان خود چشمگیر بود، عمدتاً بر تفکر راهبردی و تاکتیکی، به‌ویژه در طی جنگ‌های داخلی آمریکا، تأثیر بارزی داشت.

در اواخر دهه‌ی ۱۸۸۰ آلفرد تایر ماهان^۳، واژه لجستیک را در نیروی دریایی به کاربرد و در نظریه قدرت دریایی خود، برای آن نقش برجسته‌ای قائل شد. در دهه‌ای که جنگ جهانی اول رخ داد و حتی خیلی پیش از آن، ایده‌ی نیروی دریایی پیرامون بنیان‌های اقتصادی توسعه، باعث شد که مفهوم لجستیک نیز توسعه یابد، به‌طوری که بسیج صنعتی و اقتصاد جنگ را نیز دربرگرفت. متعاقباً چنین ایده‌ای، یک افسر تفنگدار نیروی دریایی آمریکا بنام سرهنگ دوم سایروس تورپ^۴ کتاب خود را بنام "لجستیک ناب" در سال ۱۹۱۷ منتشر نمود. وی در این کتاب پیرامون عملکرد مطلق لجستیک صحبت کرد و آن را به‌عنوان ضلع سوم مثلث اصول جنگ یعنی "راهبرد، تاکتیک و لجستیک" معرفی نمود. به عقیده تورپ لجستیک دربرگیرنده‌ی تمام‌عیار نیازمندی‌های نیروی انسانی و تجهیزات در جریان جنگ بود که نه تنها شامل عملکردهای سنتی در آماد و جابجایی بود بلکه در برگیرنده‌ی امور مالی جنگ، کشتی‌سازی، مهمات‌سازی و جنبه‌های دیگر اقتصاد جنگ می‌شد. پس از پایان جنگ جهانی دوم، بیشترین تلاش در ارائه‌ی نظریه لجستیک، توسط هنری ای اکلس^۵، دریادار بازنشسته‌ی نیروی دریایی آمریکا، انجام گردید. وی در کتابی به نام "نقش لجستیک در دفاع ملی" (۱۹۵۹)، ایده تورپ را در بیان اصول سه‌گانه جنگ، به

1- Administrative Arrangements For Marches

2- Carl Von Clausewitz

3- Alfred Thayer Mahan

4- Cyrus Thorpe

5- Henry E. Eccles

پنج عامل گسترش داد که شامل راهبرد، تاکتیک، لجستیک، شناسایی و ارتباطات می‌شد. او چارچوبی را ارائه داد که بر اساس آن، جایگاه لجستیک به عنوان یک عنصر نظامی در اقتصاد ملی در نظر گرفته شود و متعاقب آن، عنصر اقتصاد نیز در عملیات نظامی منظور شود. به این ترتیب زنجیره یا اتصال پیوسته و متواتری از فعالیت‌های مرتبط با هم به وجود می‌آمد که ریشه نیروهای رزمنده را به اقتصاد ملی مرتبط می‌ساخت. اکلس همانند جومینی بر اهمیت نقش فرمانده اصرار می‌ورزید. با وجود منطق و مشابهت در بحث اکلس، اما مفهوم فراگیر لجستیک ایشان به طور گسترده مورد پذیرش عامه قرار نگرفت. تعاریف رسمی لجستیک کماکان به طور گسترده‌ای متفاوت هستند گرچه بسیاری از واژه‌نامه‌های متعارف بر مفاهیم "تدارک، تحرک و استقرار سپاهیان" توافق دارند، اما هیچ کدام موفقیت‌چندانی در فراگیرسازی آن نداشتند، بنابراین این عبارت همچنان متناقض و سست باقی مانده است. کارآئی و اثربخشی هر سازمان تا حد قابل ملاحظه‌ای به نحوه مدیریت و کاربرد صحیح و مؤثر منابع انسانی آن بستگی دارد. طبیعی است که هر اندازه سازمان‌ها و مؤسسات وسیع‌تر، گسترش یافته‌تر و متنوع‌تر باشند به مشکلات و اهمیت اداره آن‌ها افزوده می‌شود. بنابراین مدیران باید به دانش و بینش لازم جهت مواجه شدن با مشکلات و حل مسائل نیروی انسانی تشکیل دهنده سازمان، که عامل بسیار پیچیده و حساسی است مجهز شوند زیرا بر خلاف تجهیزات و وسائل، انسان‌ها دارای خلیات و غرائز مختلفی هستند. عده‌ای ممکن است نفع شخصی را بر مصالح سازمان ترجیح دهند. بعضی‌ها عکس آن را مد نظر قرار می‌دهند، تعدادی هر دو را هدف می‌دانند و بالاخره به ندرت کسانی پیدا شوند که نه به مصالح سازمان و نه به سرنوشت خویش بیاندیشند. از زمان‌های بسیار قدیم بشر برای ادامه امور و رسیدن به هدف‌های خود مبادرت به برپایی تشکیلاتی نموده که بتواند از نیروی انسانی استفاده سالم کرده و خواسته‌های خود را بر طرف سازد. در تمامی ادوار سعی شده که فن به کار بردن نیروی انسانی به نحو مطلوب‌تر و عملی‌تری درآید تا نتیجه کار مثمر‌تر گردد. حتی در قرن اخیر هم هنوز سعی در بهبود وضعی سامانه کارکنان و تشکیلاتی است که نیروی انسانی را بهتر به کار اندازد.